

Брюксел, 12.6.2019 г.
COM(2019) 279 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА**

**Задълбочаване на икономическия и паричен съюз в Европа: равностетка на
постигнатото четири години след доклада на петимата председатели**

*Принос на Европейската Комисия за срещата на върха на държавите от
еврозоната на 21 юни 2019 г.*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

На 21 юни 2019 г. лидерите на ЕС ще се срещнат в Брюксел, за да направят преглед на постигнатия напредък в област, която заема централно място в европейския проект и която и досега е основополагаща за отзвука в рамките на ЕС на икономическата, финансовата и социалната криза след 2007 г., а именно изграждането на по-задълбочен и по-справедлив икономически и паричен съюз.

Когато преди десет години световната икономическа криза засегна ЕС и еврозоната, Европа претърпя бързо влошаване на икономическото и социалното положение, което бе най-тежкото от Втората световна война насам. Финансовата криза бързо се превърна в икономическа, както и в криза на държавния дълг в еврозоната. ЕС бе изправен пред две големи предизвикателства. На първо място, в краткосрочен план трябваше да се запази стабилността и целостта на еврозоната, както и да се преодолеят безпрецедентните сътресения в икономическата и социалната област. На второ място, трябваше да се разработи и реализира амбициозен проект за отстраняване на слабостите в структурата на еврозоната, за да се осигури дългосрочната ѝ жизнеспособност.

Оттогава и по двете направления беше постигнат значителен напредък. Днес европейската икономика отбелязва растеж за седма поредна година и се очаква това да продължи и през следващата година. Заетостта е на рекордно високо, а безработицата – на рекордно ниско равнище. Икономиките на държавите членки отново се сближават. Стабилността и целостта на еврозоната бяха засилени, бе създаден банковият съюз, а структурата на еврозоната бе укрепена в значителна степен. Основна заслуга за този напредък имат силното лидерство и взетите важни решения. Голяма част от насоките за тези действия бяха почерпени от доклада на петимата председатели от юни 2015 г.¹ Задълбочаването на икономическия и паричен съюз в Европа бе и сред десетте приоритета, които настоящата Комисия очерта в началото на своя мандата².

Фигура 1: Основни факти и цифри за ЕС и еврозоната

Използване на еврото

- ☒ През 2019 г. подкрепа за еврото изразяват 75 % от гражданите в сравнение с 67 % в началото на мандата на Комисията.
- ☒ Около 60 държави в света използват, ще използват или ще обвържат своите парични единици с еврото.

¹ „Доклад на петимата председатели: завършване на европейския икономически и паричен съюз“, от Жан-Клод Юнкер, в тясно сътрудничество с Доналд Туск, Йерун Дейселблум, Марио Драги и Мартин Шулиц, 22.6.2015 г. Докладът беше предшестван от „Обяснителна бележка за икономическия и паричен съюз (ИПС)“ от Жан-Клод Юнкер, Доналд Туск, Йерун Дейселблум, Марио Драги, обсъдена на неофициалното заседание на Европейския съвет на 12 февруари 2015 г.

² „Ново начало за Европа: моята програма за работни места, растеж, справедливост и демократична промяна“ — Политически насоки за следващата Европейска комисия, 15.7.2014 г., председателя на ЕК Юнкер.

Напредък в областта на икономиката

- ☑ От началото на мандата на Комисията „Юнкер“ са създадени 13,4 милиона работни места в ЕС.
- ☑ През април 2019 г. безработицата в ЕС е била 6,4 %. Това е най-ниското равнище от началото на века, от когато датира и събирането на хармонизирани данни за всички държави — членки на ЕС.
- ☑ Младежката безработица в ЕС е намаляла от 21,7 % през 2014 г. на 14,2 % през април 2019 г.
- ☑ Икономиката на ЕС се радва на непрекъснат растеж в продължение 7 години.
- ☑ В периода след кризата заплатите намаляха, но особено от 2017 г. насам бележат ръст. Между 2014 г. и 2019 г. както в ЕС, така и в еврозоната работната заплата на едно наето лице се е увеличила с около 10 %.

Кризата даде силен тласък за провеждането на реформи, но настоящият благоприятен икономически контекст до известна степен отслабва политическата воля за завършването на икономическия и паричен съюз. В резултат на това и въпреки постигнатия безспорен напредък, все още има сериозни пропуски в структурата на икономическия и паричен съюз, от което в крайна сметка губят както привлекателността на еврото в международен план, така и капацитетът на ЕС за създаване на работни места, постигане на икономически растеж, социална справедливост и макроикономическа стабилност. След като проведе пространни консултации³, през декември 2017 г. Комисията представи пътна карта и редица предложения за преодоляване на оставащите пропуски⁴.

На срещата на върха на държавите от еврозоната през юни 2018 г. (проведена в широк формат с 27 държави членки) лидерите възложиха на Еврогрупата да работи по редица въпроси с оглед постигането на споразумение на срещата на върха през декември 2018 г. По този повод лидерите подновиха опитите за постигане на напредък по въпросите от решаващо значение, сред които: i) създаване на общия механизъм за подкрепа за Единния фонд за реструктуриране, по който още през 2013 г. бе постигнато принципно съгласие⁵, ii) укрепване на ролята на Европейския механизъм за стабилност, iii) определяне на следващите стъпки за създаването на европейска схема за застраховане на депозитите, iv) разработване на бюджетен инструмент за конвергенция и конкурентоспособност за еврозоната като част от бюджета на ЕС, както и v) по-нататъшни стъпки за укрепване на международната роля на еврото. Макар да е постигнат известен напредък, работата по всички тези направления все още предстои да бъде завършена.

³ Документ за размисъл относно задълбочаването на Икономическия и паричен съюз, 31.5.2017 г., Европейска комисия.

⁴ В речта за състоянието на Съюза, която произнесе на 13 септември 2017 г., председателят на ЕК Юнкер недвусмислено заяви, че „еврото е замислено като единна валута на Европейския съюз в неговата цялост“, както е предвидено в Договора. Оттогава България (чиято валута вече е фиксирана към еврото) кандидатства за тясно сътрудничество с Европейската централна банка и през юли 2018 г. обяви редица предварителни ангажименти за проправяне на пътя за членство във валутния механизъм II, а Хърватия неотдавна подаде молба за тясно сътрудничество с Европейската централна банка, като се очаква скоро да подаде заявление за присъединяване към банковия съюз.

⁵ В заключенията на Европейския съвет от декември 2012 г. вече беше предвиден механизъм за подкрепа на Единния механизъм за реструктуриране.

Почти точно четири години след публикуването на доклада на петимата председатели, в настоящото съобщение се прави равностетка на напредъка, постигнат при изграждането на по-задълбочен и по-справедлив икономически и паричен съюз в контекста на цялостната икономическа среда. Напоследък устойчивото икономическо възстановяване в еврозоната показва известни признаци на забавяне, за което допринасят усложнената геополитическа обстановка и напрежението в сферата на търговията. През последните няколко години паричната политика бе използвана активно за постигането на растеж. Фискалната политика е умерено експанзионистична в еврозоната като цяло, но в държавите с голям дълг полето за действие все още е ограничено. Способността на икономиките да устояват на кризи, да се развиват и да осигуряват дългосрочен растеж на доходите и социалната справедливост ще зависи до голяма степен от стабилността на националните политики и институции, от устойчивостта на националните икономически и социални структури и от качеството на публичните финанси.

Наред с това, като се има предвид особено тясната в рамките на еврозоната интеграция на нашите икономики, която възлиза на 85 % от брутния вътрешен продукт на ЕС-27, възможностите за възстановяване и нов растеж в крайна сметка ще зависят и от степента на завършеност на икономическия и паричен съюз в Европа. Затова бъдещето на икономическия и паричен съюз не е въпрос, който засяга само държавите, участващи в паричния съюз, но и ЕС в неговата цялост и по-специално държавите, които предстои да приемат еврото в бъдеще⁶.

Равностетката на всичко постигнато до момента ни дава възможност да помислим заедно за бъдещето. Макар да е добре известно, че има редица чувствителни области и различни гледни точки относно бъдещото развитие на икономическия и паричен съюз, това не би следвало да бъде пречка за постигането на компромиси – на карта са поставени така трудно извоюваните през изминалите десет години постижения. Време е да се разграничим от добре познатото и да възродим общите ни цели.

2. ОТКЪДЕ ТРЪГНАХМЕ?

Една от първите важни стъпки, които трябваше да бъдат предприети в началото на финансовата и дълговата криза, бе еврозоната да бъде снабдена с механизми за управление на кризи, чрез които на губещите достъп до пазара правителства да се предостави подкрепа при устойчиви лихвени проценти. Днес Европейският механизъм за стабилност, с общ капацитет 500 милиарда евро, е в състояние да осигури финансова помощ на държавите членки от еврозоната, които изпитват или са заплашени от сериозни проблеми, свързани с финансирането.

Освен това бяха въведени основните елементи на банковия съюз, чиято цел е да се укрепят финансовият сектор, да се отслаби връзката между банките и държавата, да се ограничат публичните мерки за спасяване на банките и да се преодолеят отрицателните ефекти от разпокъсаността в регулаторната и надзорната област по националните граници. Единната нормативна уредба за банките осигурява набор от общи пруденциални правила, приложими в рамките на целия ЕС. Тя играе и ролята на фундамент за изграждането на единния пазар в банковата област. Единният надзорен механизъм следи дейността на най-значимите банки в рамките на банковия съюз. Ако

⁶ COM(2017) 821. Съобщение на Комисията — по-нататъшни стъпки към завършването на икономическия и паричен съюз: пътна карта

дадена значима банка престане да посреща задълженията си и реструктурирането ѝ е от обществен интерес, тя се реструктурира централно от Единния механизъм за реструктуриране в съответствие с последователен набор от правила.

На трето място, напредъкът при изграждането на съюз на капиталовите пазари допринася за устойчивостта на финансовата система, както и за намаляване на риска чрез споделянето му с частния сектор. Това улеснява достъпа на дружествата до капитал и дава възможност на физическите лица да инвестират своите спестявания по нови и различни начини. Наличието на ефективна нормативна уредба относно несъстоятелността е от съществено значение за постигането на адаптивна и благоприятстваща растежа стопанска среда и е определящ фактор за доброто функциониране на икономическия и паричен съюз. През последните години ЕС постигна значителен напредък към усъвършенстване на нормативната уредба за несъстоятелността; така например, Европейският парламент и Съветът наскоро постигнаха политическо споразумение по директива⁷, която в случай на фалит ще даде възможност за ново начало на предприемачите и ще подобри ефективността на процедурите за реструктуриране и несъстоятелност.

На четвърто място, съществено бяха засилени макроикономическият и фискалният надзор на държавите членки чрез въвеждането на процедурата при макроикономически дисбаланси, чрез укрепването на националните фискални рамки и чрез реформа на Пакта за стабилност и растеж, съдържащ набор от правила, предназначени да гарантират провеждането на стабилни фискални политики. Всички нови елементи бяха включени в европейския семестър — процес, чрез който ЕС координира икономическите политики. Тук следва да се обърне внимание на два аспекта: преди да ги приемат на национално равнище, държавите членки трябва понастоящем да представят проектите на бюджетните си планове за оценка на равнището на ЕС, а координацията на политиките се простира отвъд националните граници, отчитайки въпроси, които са от значение за еврозоната като цяло.

В допълнение към основните институционални и процедурни нововъведения бяха въведени и други целенасочени подобрения в рамката за управление: европейският семестър бе обновен, като успоредно с координацията и наблюдението на националните икономически политики сега се отделя по-голямо внимание на предизвикателствата в еврозоната като цяло, както и на насърчаването на икономическото и социалното сближаване. Комисията даде насоки относно използването на гъвкавост в рамките на правилата на Пакта за стабилност и растеж в подкрепа на икономическия растеж и улесняването на реформите и инвестициите, като целта е да се намери по-добър баланс между целите на държавите членки за стабилизиране и за постигане на устойчивост⁸. Според оценките допълнителното поле за действие, осигурено чрез гъвкавостта в рамките на Пакта за стабилност и растеж, е довело до увеличаване на брутния вътрешен продукт на ЕС с 0,8 % през последните четири години и до създаването на около 1,5 милиона допълнителни работни места. В допълнение към Европейските структурни и инвестиционни фондове бе дадено начало и на Плана за инвестиции за Европа (плана „Юнкер“). Оценките сочат също

⁷ COM(2016) 723. Предложение за директива относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения.

⁸ COM(2015) 12. Пълноценно използване на гъвкавостта, заложена в действащите разпоредби на Пакта за стабилност и растеж.

така, че мобилизираните чрез новия инструмент 400 милиарда евро са довели до увеличаване на brutния вътрешен продукт на ЕС с 0,6 % и до създаване на 750 000 работни места⁹.

Комисията изведе на преден план и социалното измерение, като предложи създаването на обявления от другите институции на ЕС Европейски стълб на социалните права и включи социалните приоритети като част от европейския семестър. Чрез консултации с държавите членки Комисията също така разработи рамки за сравнителен анализ, които да послужат за сближаването в редица области на политиката в сферата на заетостта и социалната сфера. За да осигури информация и да подпомогне процеса на реформи на национално равнище, Съветът прие Препоръка за създаване на национални съвети по производителността в държавите членки от еврозоната. На последно място, Комисията създаде Служба за подкрепа на структурните реформи, която да обедини експертен опит от цяла Европа и да предостави на държавите членки техническа подкрепа.

През първите месеци от мандата си Комисията „Юнкер“ трябваше да се справи с нова криза, свързана с невъзможността на Гърция да завърши втората си програма за макроикономически корекции и с продължилата няколко седмици реална опасност страната да излезе от Съюза. Комисията оказва съдействие при подготовката на новата програма за подкрепа на стабилността, по която бе постигнато съгласие на срещата на върха на държавите от еврозоната през юли 2015 г. Също така, Комисията разработи план за стабилизиране на гръцката икономика и максимално използване на средствата от ЕС с цел създаване на работни места, постигане на растеж и укрепване на инвестициите. През периода 2014—2020 г. ЕС мобилизира до 35 милиарда евро за Гърция по различни програми за финансиране, което според оценките е довело до 2-процентно увеличение на brutния вътрешен продукт на държавата. В един от критичните моменти през юли 2015 г. чрез краткосрочен заем Комисията мобилизира 7 милиарда евро под формата на мостово финансиране по линия на Европейския механизъм за финансово стабилизиране, благодарение на което на практика предотврати излизането на Гърция от еврозоната¹⁰. През август 2018 г. Гърция успешно завърши тригодишната програма за подкрепа на стабилността, по която бяха предоставени общо 61,9 милиарда евро заеми, обвързани с изпълнението на пространни и първи по рода си реформи. По този начин Гърция получи възможността да затвърди своето място в ЕС и в еврозоната и да загърби последиците от кризата.

⁹ Посочените в този параграф данни са оценки на Комисията; вж. също речта относно състоянието на Съюза, произнесена от председателя Юнкер на 12 септември 2018 г., и приноса на Комисията за неофициалната среща на лидерите на ЕС-27 в Сибиу (Румъния) на 9 май 2019 г.

¹⁰ На 17 юли 2015 г. Съветът прие решение за предоставяне на краткосрочна финансова помощ на Гърция в рамките на Европейския механизъм за финансово стабилизиране. Краткосрочната финансова помощ позволи на Гърция да изчисти просрочените си задължения към Международния валутен фонд и Централната банка на Гърция и да изплати задълженията си към Европейската централна банка, докато започне да получава финансиране по нова програма по линия на Европейския механизъм за стабилност.

Фигура 2: Подсилен набор от инструменти

Икономически съюз: ✓ Процедура при макроикономически дисбаланси: ранно идентифициране на заплахите за икономическата стабилност ✓ <i>Обновен европейски семестър: рационализиран и укрепен, с по-силна насоченост към социалните въпроси</i> ✓ <i>Препоръки за еврозоната: по-голяма насоченост върху приоритетите на еврозоната</i> ✓ <i>Служба за подкрепа на структурните реформи: техническа подкрепа за реформи в държавите членки</i> ✓ <i>Европейски стълб на социалните права: основни принципи за подкрепа на справедливи и ефективни трудови пазари и социални системи</i> ✓ <i>Оценка на социалното въздействие: извършено е за последната програма за подкрепа на стабилността за Гърция</i> ✓ <i>Национални съвети по производителността: наблюдение на промените в производителността и конкурентоспособността</i> ✓ <i>Предложения за създаване на специални бюджетни инструменти за укрепване на икономическия и паричен съюз в Европа</i>	Финансов съюз: ✓ Единна нормативна уредба: хармонизирани правила за по-устойчив, по-прозрачен и по-ефикасен европейски финансов сектор ✓ <i>Пакет от мерки за банките: всеобхватен набор от реформи, които допълнително ще засилят устойчивостта и възможността за реструктуриране на банките в ЕС, включително предложение за европейска схема за застраховане на депозитите</i> ✓ Хармонизирани правила за застраховане на депозитите: депозитите са защитени до 100 000 EUR на клиент и на банка; ✓ Единен надзорен механизъм/Единен механизъм за реструктуриране: централизиран надзор и реструктуриране на банките в еврозоната ✓ <i>Съюз на капиталовите пазари: нови правила, които ще укрепят икономическия и паричен съюз и международната роля на еврото чрез насърчаване на капиталовата мобилност и споделянето на риска с частния сектор.</i> ✓ <i>Съюзът на капиталовите пазари също така ще подобри достъпа до финансиране чрез стимулиране на пазарното финансиране, по-специално за иновациите и стартапите</i>
прието след кризата (2010—2014 г.) извършено/започнато по време на Комисията „Юнкер“	
Фискален съюз: ✓ Финансова подкрепа за държавите членки в затруднено положение: различни спасителни фондове, свързани с Европейския механизъм за стабилност ✓ пакет от 2 законодателни акта/пакет от 6 законодателни акта: засилен бюджетен надзор и акцент върху дълга ✓ <i>Европейски фискален съвет: независими напътствия относно прилагането на фискалните правила на ЕС и фискалната позиция на еврозоната</i> ✓ <i>Опростяване на фискалните правила: по-силен акцент върху целевия показател за публичните разходи</i> ✓ <i>Гъвкавост в рамките на Пакта за стабилност и растеж: за подкрепа на инвестициите и реформите и за по-добро отразяване на икономическите цикли</i>	Демократична отчетност и силни институции: ✓ <i>Повишена ангажираност: по-интензивен диалог с Европейския парламент, националните парламенти, националните правителства и заинтересованите страни</i> ✓ <i>Ново начало за социалния диалог в ЕС: повече възможности за обсъждане на приоритетите от социалните партньори на всички равнища</i> ✓ <i>По-силен акцент върху международната роля на еврото и предложение за укрепване на външното представителство на еврозоната</i> ✓ <i>Предложения за интегриране на междуправителствените споразумения в правото на ЕС и за повишаване на ефективността и отчетността чрез европейски министър на икономиката и финансите</i>

Европейската централна банка изигра решаваща роля за възстановяването на доверието в еврозоната. След началото на световната финансова криза през 2008 г. и последвалата криза на държавния дълг в еврозоната паричната политика на

Европейската централна банка допринесе значително за подобряването на финансовите условия за дружествата и домакинствата, както и за по-високия икономически ръст и инфлация в еврозоната. Тези мерки на паричната политика, насочени към запазване на ценовата стабилност, бяха проведени под формата на изключително ниски и дори отрицателни лихвени проценти, рефинансиране на банките с дълги погасителни срокове, обвързано с условия осигуряване на ликвидност чрез евентуални окончателни покупки на държавни облигации, както и чрез закупуване и държане на облигации на частния и публичния сектор. Лихвените проценти по кредитите за дружествата и домакинствата в еврозоната почти достигнаха най-ниското си до момента равнище, а обемът на банковото кредитиране продължи постепенно да нараства. Благодарение на това бе постигната икономическа експанзия, която от умерено и неравномерно възстановяване се разгърна до непрекъснат подем, а дефлационните рискове до голяма степен бяха неутрализирани. Като се вземат предвид всички мерки на паричната политика, проведени между средата на 2014 г. и одобрени до юни 2018 г., цялостното въздействие върху инфлацията и темпа на растеж на brutния вътрешен продукт в еврозоната се очаква да бъде и в двата случая около 1,9 % кумулативно между 2016 г. и 2020 г.¹¹.

Като цяло ЕС предприе решителни действия за справяне с много от пропуските и недостатъците на първоначалната структура на икономическия и паричен съюз. Както е показано на фигура 2, наборът от инструменти е усъвършенстван.

Успоредно с това се възстанови доверието на пазара. Спредовете между доходността по държавните облигации отразяват оценката на инвеститорите по отношение на рисковете. На фигура 3 са изобразени основните разлики между доходността по държавните облигации преди въвеждането на еврото. Представено е практически пълното заличаване на тези разлики след въвеждането на единната валута, рязкото им увеличаване след кризата и постепенното им намаляване от 2012 г. насам, като разликите между отделните държави са съществени. Независимо от факта, че оценката на пазарните участници не винаги е съвсем рационална, тенденциите в движението на спредовете по държавните облигации дават известен ориентир за надеждността на съществуващите институционални схеми и текущите икономически политики както на европейско, така и на национално равнище¹².

¹¹ Европейска централна банка, Икономически бюлетин, март 2019 г.

¹² Тези аспекти вече са очертани в Доклада относно икономическия и паричен съюз в Европейската общност от 1989 г., изготвен от оглавявания от Жак Делор Комитет за изследване на икономическия и паричен съюз. Вж. например: „Пазарните сили могат до известна степен да имат дисциплинираща функция. [...] Опитът обаче сочи, че пазарните нагласи не винаги са източник на категорични сигнали [...]“.

Фигура 3: Доверието в държавите от еврозоната до голяма степен е възстановено

3. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

Постигнатите през последните години резултати заслужават внимание както от институционална, така и от икономическа гледна точка. Днешната конструкция от правила и институции, които са в основата на икономическия и паричен съюз, няма нищо общо със схемата отпреди двадесет години. Освен това икономическото положение е подобро съществено, а последиците от финансовата криза и кризата с държавния дълг значително са намалели, независимо от факта, че щетите в социалната област се отстраняват бавно, а напредъкът в рамките на Европа продължава да бъде неравномерен.

Въпреки безспорните постижения има какво още да бъде направено. Все още липсват важни елементи от цялостната структура на европейския икономически и паричен съюз, както е посочено в доклада на петимата председатели от 2015 г., в който се съдържат основните ръководни насоки за работата на Комисията през последните четири години.

На срещата на върха на държавите от еврозоната през декември 2018 г. бе направен поредният опит да се даде нов импулс за постигането на незабавни резултати. През януари 2019 г. държавите членки от еврозоната започнаха обсъждания в рамките на Еврогрупата и на други междуправителствени форуми относно прилагането на

политическите споразумения, и по-специално на бюджетния инструмент за конвергенция и конкурентоспособност¹³, реформата на Европейския механизъм за стабилност и бъдещето на банковия съюз. Комисията участва активно в този процес, по-конкретно като предостави технически експертен опит за насърчаване на напредъка. Усилията на Комисията имат за цел да гарантират също така, че постигнатите политически компромиси са съобразени с правната уредба на ЕС и не предопределят евентуални бъдещи промени в тази уредба, по-специално по отношение на законодателството в областта на пруденциалния надзор и преструктурирането на банките, бъдещото включване на Европейския механизъм за стабилност в правото на ЕС, както и правилата за координация на икономическите политики, фискалния и макроикономическия надзор и финансовата стабилност.

Бюджетен инструмент за конвергенция и конкурентоспособност за еврозоната

Бюджетният инструмент за конвергенция и конкурентоспособност за еврозоната ще насърчи сближаването в рамките на Съюза чрез укрепване на устойчивостта на икономическия и паричен съюз. Основната цел е да се подкрепят структурните реформи и инвестициите в държавите членки от еврозоната с оглед укрепването на националните икономически и социални структури, които спомагат за поемането на икономическите сътресения и адаптирането към тях. Той ще действа в допълнение към вече съществуващите фондове на ЕС.

От самото начало и в съответствие с указанията на лидерите, предложението на Комисията за програма за подкрепа на реформите, представено през май 2018 г., бе в основата на обсъжданията между държавите членки от еврозоната¹⁴. Те бяха изключително продуктивни и бе отбелязан добър напредък, като предстои постигането на съгласие по основните характеристики на бъдещия бюджетен инструмент за конвергенция и конкурентоспособност.

Бюджетният инструмент ще бъде приведен в съответствие с европейския семестър – добре утвърдения цикъл на ЕС за координация на икономическите политики. Държавите членки от еврозоната ще представят на доброволен принцип надлежно обосновани и съгласувани предложения за инвестиции и реформи, които Комисията ще оцени въз основа на прозрачни критерии. Финансовата подкрепа ще бъде предоставена на траншове, при условие че се постигнат договорените етапни цели. Тя ще бъде под формата на преки финансови вноски и би могла да се използва от държавите членки от еврозоната по програмата InvestEU.

На заседанието на държавите членки от еврозоната в рамките на Съвета и Еврогрупата/срещата на върха на държавите от еврозоната ще бъдат предоставени стратегически ориентири и насоки въз основа на препоръката на Съвета относно икономическата политика в еврозоната. За създаването на тази рамка за управление Комисията е готова да предложи нов регламент въз основа на член 136 от Договора, при пълно зачитане на прерогативите на ЕС и на Комисията при изпълнението на бюджета и програмата.

¹³ Обсъжданията по бюджетния инструмент за конвергенция и конкурентоспособност се проведеха в широкия формат на работната група за Еврогрупата, тоест в състав ЕС-27.

¹⁴ COM(2018) 391. Предложение за регламент за създаването на Програмата за подкрепа на реформите.

Предвижда се новият бюджетен инструмент да бъде част от бюджета на ЕС. Размерът му ще бъде определен в контекста на преговорите по многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., като се вземат предвид съображения, свързани с държавите членки извън еврозоната. Вноските от бюджета на ЕС биха могли да бъдат допълнени с финансиране чрез външни целеви приходи въз основа на междуправителствено споразумение.

Европейски механизъм за стабилност

Създаването на Европейския механизъм за стабилност по време на кризата беше решаващо за постигането на по-стабилен икономически и паричен съюз. Този механизъм следва своевременно да бъде включен в правната уредба на ЕС в съответствие с предложението на Комисията от декември 2017 г.¹⁵. Като междинно решение, целта на извършваното понастоящем преразглеждане на Договора за създаването на Европейския механизъм за стабилност е да укрепи допълнително мерките за предотвратяване и преодоляване на кризи в еврозоната. Това не следва нито да води до дублиране с вече съществуващи функции на институциите на ЕС, нито да усложнява рамката за икономически надзор. Във връзка с това през 2018 г. Комисията и Европейският механизъм за стабилност постигнаха разбирателство по отношение на бъдещото сътрудничество за изясняване на съответните им функции¹⁶.

Планираната реформа на Европейския механизъм за стабилност включва преразглеждане на предпазните финансови инструменти, предназначени да осигуряват подкрепа за държави със стабилни икономически показатели, които биха могли да бъдат засегнати неблагоприятно от сътресения извън контрола на държавите. Ясните условия за достъп до тези инструменти са от съществено значение, тъй като осигуряват прозрачност и ориентир за очакванията. Същевременно условията за използването им не следва да обезсмислят целта на тези предпазни инструменти и трябва да бъдат съобразени с изискванията на рамката на ЕС за надзор; необходимо е те да бъдат разработени по такъв начин, че да зачитат правомощията на институциите на ЕС.

Беше постигнато съгласие относно общия предпазен механизъм, който Европейският механизъм за стабилност ще осигурява за Единния фонд за реструктуриране под формата на кредитна линия. Лидерите се споразумяха да въведат предпазния механизъм между 2020 г. и най-късно 2023 г. В краен случай общият механизъм за подкрепа ще бъде използван за ефективно и надеждно управление на банкови кризи в рамките на Единния механизъм за реструктуриране, а изплащането ще става чрез вноски от европейския банков сектор. За да се гарантира надеждна рамка за реструктуриране на банките, споразумението относно общия предпазен механизъм следва да гарантира бързото предоставяне на ресурси. В този смисъл кратките срокове за вземане на решения (12/24 часа) са от изключителна важност, наред с процедурата за гласуване при извънредни ситуации. В допълнение към това е важно отговорностите на Европейския механизъм за стабилност да бъдат ясно определени и да не се припокриват, нито да са в разрез с функциите, изпълнявани от институциите и органите на ЕС, на които е възложен надзор върху банките или управление на банкови кризи. Най-важното е реформата на Договора за създаването на Европейския

¹⁵ COM(2017) 827. Предложение за Регламент на Съвета за учредяване на Европейски паричен фонд.

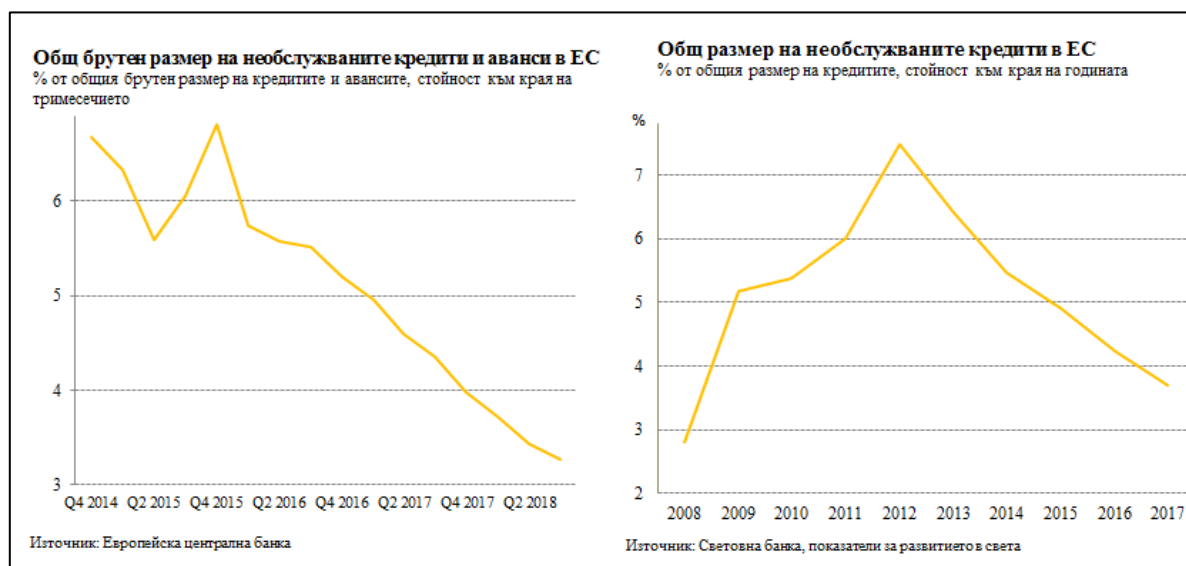
¹⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-financial-assistance/loan-programmes/european-stability-mechanism-esm_en.

механизъм за стабилност да не попречи на бъдещите изменения на законодателството на ЕС, което би породило фундаментални проблеми, засягащи автономността на правния ред на ЕС. Законодателството на ЕС в банковата област трябва да продължи да бъде отворено за по-нататъшно развитие в съответствие с общностния метод, за да се адаптира към променящите се пазарни условия и да завърши изграждането на банковия съюз.

Банков съюз

Днес банковият сектор в ЕС е в много по-добро състояние, отколкото преди 10 години, а голяма част от рисковете са ограничени съществено. Като цяло банките са по-добре капитализирани и по-малко задължени, поради което са и по-подготвени да устояват на икономически сътресения. Постигнат е значителен напредък при намаляването на размера на необслужваните кредити и бяха предприети решителни действия за предотвратяване на ново натрупване в бъдеще, в резултат на което равнището на тези кредити се доближава до стойностите отпреди кризата. Макар че в някои държави членки размерът на необслужваните кредити все още е висок, напредъкът е осезаем. Необходимо е всички заинтересовани страни да продължат усилията си в тази област¹⁷.

Фигура 4: Размерът на необслужваните кредити намаля значително

Наскоро приетото законодателство допълнително ще намали риска и ще засили още повече устойчивостта на европейския банков сектор. По-специално, с Регламента относно необслужваните кредити¹⁸, приет от Европейския парламент и Съвета през април 2019 г., се въвеждат минимални равнища на покритие за загуби по новите необслужвани кредити (задължителен пруденциален предпазен механизъм) с цел да се намали рискът от недостатъчно обезпечаване на бъдещите необслужвани кредити. С пакета за банковия сектор, приет от Европейския парламент и Съвета през май 2019 г., се въвежда по-стабилна рамка за регулиране и надзор на банките. Те на свой ред успешно изграждат и собствени буфери за поемане на загуби при кризи

¹⁷ В четвъртия доклад за напредъка по намаляването на необслужваните кредити, публикуван заедно с настоящото съобщение, се отбелязва напредък при намаляването на риска.

¹⁸ Регламент (ЕС) 2019/630 по отношение на минималното покритие за загуби за необслужвани експозиции.

(минимално изискване за приемливи задължения). Директивата относно реда на вземанията по необезпечени дългови инструменти при несъстоятелност¹⁹ помага на банките да изградят достатъчен капацитет за поемане на загуби, както и да продължат да изпълняват своите ключови функции без публично финансиране. Тези мерки са свързани с основните етапи в програмата за намаляване на риска след кризата. С тях се прилагат и международните стандарти.

През декември 2018 г. лидерите призоваха за активизиране на работата по изграждането на банковия съюз и по-специално за изготвянето на пътна карта, въз основа на която да започнат политически преговори за европейската схема за застраховане на депозитите – третия стълб на банковия съюз, чието изграждане все още предстои. За съжаление безизходицата, белязала последните няколко години на преговорите, не е преминала, поради което не е постигнат осезаем напредък. Въпреки същественото намаляване на риска във финансовия сектор на ЕС, на този етап някои заинтересовани страни продължават да бъдат твърдо против обединяването на ресурси и поделянето на риска.

Банковият съюз няма да бъде завършен, докато не бъде въведена стабилна система за справяне с проблемните банки. За целта е необходим ефективен механизъм за осигуряване на достатъчно ликвидни активи за банките в процес на реструктуриране, благодарение на които те да могат да устоят на неизбежния при реструктурирането краткосрочен отлив на влогове. Въз основа на поуките, извлечени от неотдавнашните случаи на реструктуриране, може да се направи изводът, че ефективното решение за осигуряване на ликвидност при реструктуриране трябва да надхвърли мерките, ограничени само до подобряване на съществуващите практики.

Във връзка със срещата на върха на държавите от еврозоната, която ще се проведе на 21 юни 2019 г., Комисията приканва лидерите на ЕС:

- **Да постигнат споразумение по основните характеристики на бюджетния инструмент за конвергенция и конкурентоспособност, за да се улесни бързото му приемане от Европейския парламент и Съвета. Да постигнат споразумение за размера на инструмента в контекста на многогодишната финансова рамка.**
- **Да финализират измененията на Договора за създаване на Европейски механизъм за стабилност, за да се улесни бързото му ратифициране от държавите членки от еврозоната, включително създаване на функциониращ и ефективен общ предпазен механизъм, осигуряване на ликвидността при реструктуриране, както и активни и ефективни предпазни инструменти. Да запазят ясното разделение на отговорностите между участниците, както и възможността за адаптиране на единната нормативна уредба на ЕС за банките в съответствие с общия метод. С течение на времето да включат Европейския механизъм за стабилност в правото на ЕС.**

¹⁹ Директива (ЕС) 2017/2399 по отношение на реда на вземанията по необезпечени дългови инструменти при несъстоятелност.

- Да подновят усилията си за завършване на банковия съюз, като дадат начало на политическите преговори по европейската схема за застраховане на депозитите.
- Да ускорят напредъка по изграждането на съюза на капиталовите пазари и да активизират усилията за укрепване на международната роля на еврото.

4. БЪДЕЩИ ДЕЙСТВИЯ

В бъдеще Комисията ще продължи да си сътрудничи с Европейския парламент, държавите членки, Европейската централна банка и други органи в усилията за задълбочаване на икономическия и паричен съюз. Освен непосредствените резултати, които трябва да бъдат постигнати тази година, за завършването на икономическия и паричен съюз е необходима и дългосрочна визия. До 2025 г. трябва да напредне работата по укрепването на рамката на ЕС за икономически надзор и управление чрез засилване на демократичната отчетност, както и по създаването на функция за фискална стабилизация, а също така да се завърши изграждането на банковия съюз и съюза на капиталовите пазари. Същевременно резултатите в тези области трябва да послужат и като основа за засилване на международната роля на еврото.

Икономически надзор

През последните години икономиката на държавите членки и на еврозоната в нейната цялост успешно бяха върнати на пътя на стабилния и устойчив растеж. По-специално, фискалният дефицит и дългът на еврозоната като цяло намаляха в значителна степен, която дори превъзхожда резултатите на други развити икономики. Същевременно фискалните позиции в момента са разпределени неравномерно: равнищата на държавния дълг в някои държави членки намаляват бързо, докато в други все още са високи.

Комисията ще оцени как се прилага рамката за икономически и фискален надзор, като преразгледа пакета от два законодателни акта и пакета от шест законодателни акта, които на практика следва да проправят пътя към опростяването на правилата на ЕС във фискалната област. Прегледът би могъл да послужи също така и за допълнително подобряване на прозрачността и ефективността на рамката за координиране на политиките и засилване на социалното измерение на рамката за надзор.

Институционално укрепване

Новите правила следва да вървят ръка за ръка с рационализиране на правомощията в рамките на икономическия и паричен съюз. Въпреки по-активната роля на Европейския парламент през последните години, неговият статут следва да бъде утвърден допълнително. За да се подобрят прозрачността и демократичната отчетност, през декември 2017 г.²⁰ Комисията предложи едно и също длъжностно лице да бъде назначено едновременно за заместник-председател на Комисията, отговарящ за икономическия и паричен съюз, и за председател на Еврогрупата. По този начин отчетността на европейско равнище би могла съществено да се подобри,

²⁰ COM(2017) 823. Съобщение на Комисията — „Европейски министър на икономиката и финансите“.

без да се отнемат правомощия на държавите членки. Това лице, представляващо както държавите членки от еврозоната, така и Комисията, ще поеме и външното представителство на еврозоната – фактор, който е определящ за позицията на еврото на световната сцена.

Европейският механизъм за стабилност следва във всички случаи да бъде включен като част от правната уредба на ЕС. Това ще осигури институционална яснота и ще утвърди значението на този механизъм за икономическия и паричен съюз. Наред с това ще се подобри политическата и правната отчетност на този механизъм при изпълнението на важната му функция за управление на кризи в еврозоната. Постриктната политическа отчетност пред Европейския парламент и националните парламенти на държавите членки от еврозоната е задължително условие за отчитането на общите интереси на еврозоната и дългосрочното приемане от страна на гражданите. Съдът на Европейския съюз също подчерта отговорността на Комисията като пазител на договорите да наблюдава практическото прилагане на рамката за Европейския механизъм за стабилност и да гарантира защитата на основните права на лицата в този контекст²¹.

Наред с това има възможност да бъде създадена финансова служба на еврозоната, която да има достъп до финансовите пазари от името на своите членове с цел частично задоволяване на периодичните им потребности от рефинансиране. Тази служба би могла да обедини правомощията и функциите, чието изпълнение понастоящем е разпръснато между различни институции и органи, включително Европейския механизъм за стабилност, след като бъде включен в правната уредба на ЕС.

Фискална стабилизация

Една от важните поуки от финансовата и икономическата криза е, че настоящата правна уредба няма достатъчно капацитет да се справи със сериозни сътресения, засягащи конкретна държава, или със сътресения на равнището на еврозоната в цялост. Наличието на обща стабилизираща функция би било важно допълнение към националните бюджети. През 2018 г. Комисията предложи въвеждането на европейска функция за стабилизиране на инвестициите²², която да предостави до 30 млрд. евро в огледални (back-to-back) заеми за стабилизиране на равнищата на публичните инвестиции в случай на сериозни икономически сътресения. Предложението все още е актуално и следва да се разглежда като допълващо бюджетния инструмент за конвергенция и конкурентоспособност за еврозоната. Инструментът има за цел да засили потенциала за растеж и икономическата устойчивост на дадена държава членка чрез осъществяването на реформи и съответни инвестиционни проекти, а наличието на обща стабилизираща функция ще спомогне за смекчаване на последиците от големи сътресения, ако такива все пак настъпят. Би могло да се помисли и върху създаването на обща схема за презастраховане срещу безработица²³.

²¹ Решение на Съда от 20 септември 2016 г., Ledra advertising е.а. срещу Комисията, съединени дела C-8/15 P до C-10/15 P, ECLI:EU:C:2016:701, параграфи. 55-59 и 67.

²² COM(2018) 387. Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета: създаване на Европейска функция за стабилизиране на инвестициите.

²³ Принос на Комисията към неформалната среща на лидерите на ЕС-27 в Сибиу (Румъния) на 9 май 2019 г.

Банков съюз

За да бъде завършен банковият съюз, е необходимо да се работи по-активно по въвеждането на липсващите елементи, необходими за пълноценното функциониране на икономическия и паричен съюз. От самото начало банковият съюз е замислен като структура, състояща се от три стълба — единен надзор, единно реструктуриране и единна схема за застраховане на депозитите. Единният надзорен механизъм и Единният механизъм за реструктуриране вече функционират. Настъпил е моментът да се постигне конкретен напредък по третия стълб: въвеждането на общ механизъм за защита на вложителите. Гарантирането на депозитите на европейско равнище ще осигури еднаква защита на всички депозити в целия банков съюз, като така ще засили доверието на вложителите и ще намали риска от масово изтегляне на влогове. Въпреки че ще бъде постигнат значителен напредък при хармонизирането на единната нормативна уредба, трябва да се направи повече за премахването на ненужните пречки пред трансграничната интеграция на банковата система. Наличието на стабилен банков съюз е основа за изграждането на регулаторните рамки и институционалното устройство, които са необходими, за да се засили устойчивостта и конкурентоспособността на банковия сектор в ЕС.

На свой ред диверсифицираните баланси на банките следва да формират основата за по-ефективно споделяне на риска от страна на частния сектор и за отслабване на връзката между банката и държавата. За тази цел през май 2018 г. Комисията предложи регулаторна рамка за ценните книжа, обезпечени с държавни облигации²⁴. Преразглеждането на регулаторното третиране на експозициите към държавни дългови инструменти може да създаде допълнителни стимули за банките да диверсифицират портфейлите си с инструменти, различни от националните държавни облигации. Необходимо е внимателно планиране, като се осигури достатъчно дълъг период на въвеждане, гарантиращ плавно преход към новия режим.

Наличието на подходящ общ и сигурен актив би укрепило еврозоната и би повишило ефективността на икономическия, паричния и финансов съюз по няколко направления, включително чрез неутрализиране на „омагьосания кръг“ между банките и държавите. То би могло да стимулира развитието и интеграцията на капиталовите пазари чрез осигуряването на единен критерий за оценка на други активи и би улеснило провеждането на паричната политика. Наличието на общ и сигурен актив също така би дало възможност да се ограничи дестабилизирането на капиталовите потоци в рамките на еврозоната в периоди на концентрирано избягване на риска в ущърб на инвестициите и за оказване на подкрепа за по-силна международна роля на еврото.

Промяната на регулаторното третиране на експозициите на банките към държавни дългови инструменти и въвеждането на общ и сигурен актив са мерки, които повдигат редица икономически, правни, политически и институционални въпроси, които ще трябва да се разглеждат паралелно и в тясно сътрудничество с държавите членки.

Съюз на капиталовите пазари

Заедно с банковия съюз, целта на съюза на капиталовите пазари е да осигури пълноценно функциониране на икономическия и паричен съюз и силна роля на

²⁴ COM(2018) 339. Предложение за регламент относно ценните книжа, обезпечени с държавни облигации.

еврото. Той осигурява повече финансиране и диверсификация на активите както за дружествата, така и за инвеститорите. Съюзът на капиталовите пазари е в подкрепа на инвестициите, икономическия растеж и създаването на работни места, особено когато традиционните канали за отпускане на кредити чрез банките са подложени на голямо напрежение. Съюзът на капиталовите пазари насърчава и сближаването, тъй като цели премахване на ненужните регулаторни и нерегулаторни пречки за свободното движение на капитали в рамките на единния пазар.

Съюзът на капиталовите пазари получи силна подкрепа от страна на Европейския парламент и държавите членки, тъй като ползите от по-добрата диверсификация и по-дълбоката интеграция на пазарите за постигането на икономически растеж и създаването на работни места са добре известни. В резултат на това бяха приети 11 от 13-те предложения, които Комисията представи в рамките на своя План за действие и средносрочен преглед²⁵. В някои случаи обаче този процес бе обект на силно противопоставяне от страна на държавите членки поради наличието на чувствителни в политическо отношение въпроси, като например по-ефективният надзор от ЕС и проблемът с твърде стриктните национални правила за трансграничното предоставяне на услуги. Макар че съюзът на капиталовите пазари продължи да се радва на широка подкрепа на най-високо политическо равнище, в отделни случаи липсваше целенасочена подкрепа за конкретни законодателни мерки.

Завършването на съюза на капиталовите пазари е от съществено значение, за да се гарантира, че капиталовите пазари в Европа могат да устоят на значителни вътрешни и външни предизвикателства пред стабилността на икономическия и паричен съюз, както и да се справят с новите предизвикателства във връзка с излизането на Обединеното кралство от ЕС. Сега предстои договореното законодателство да бъде приложено в своята цялост. В допълнение към неотдавнашните постижения, за да се гарантира по-добра интеграция на капиталовите пазари в Европа, е необходимо да бъдат преодолените оставащите пречки, като например различните режими във връзка с несъстоятелността, както и неефективното трансгранично данъчно облагане. Нужни са решителни действия също от страна на държавите членки и пазарните участници. В допълнение към всичко това е необходимо в хода на изграждането на съюза на капиталовите пазари управлението, инструментите и мандатите на европейските надзорни органи да продължат да бъдат актуализирани, за да се гарантира, че органите са в състояние да се справят с потенциалните рискове, произтичащи от развитието и интегрирането на капиталовите пазари.

Това трябва да бъде допълнено от по-голямо сближаване на надзорните практики, по-специално за преодоляване на проблемите във връзка с изпирането на пари, което е постоянна заплаха за репутацията и стабилността на европейските капиталови пазари и банковия сектор. Европейският парламент и Съветът наскоро договориха пакет от мерки²⁶ за укрепване, наред с другото, на ролята на Европейския банков орган за целите на борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма. Въпреки че успоредно с предстоящото прилагане на петата директива за борбата срещу

²⁵ COM(2019) 136. Съобщение на Комисията — Съюз на капиталовите пазари: напредък в изграждането на единен капиталов пазар за по-силен икономически и паричен съюз.

²⁶ COM(2017) 536. Предложение на Комисията за реформа на европейските надзорни органи.

изпирането на пари²⁷ реформата ще продължи да насърчава целостта на финансовата система на Съюза, това може да не е достатъчно за решаването на проблема в неговата цялост. Въз основа на анализа, който Комисията в момента извършва във връзка с неотдавнашните скандали, свързани с изпиране на пари в банковия сектор, ще е необходимо да се обмисли дали наличието на по-централизиран орган не би било по-ефективно в борбата с трансграничните аспекти на изпирането на пари.

Международна роля на еврото

След като през декември 2018 г. Комисията публикува съобщение относно международната роля на еврото²⁸, на срещата на върха на държавите от еврозоната през декември 2018 г. тя бе насърчена да продължи да работи за разширяване на използването на еврото в международен план. Еврото е на 20 години и е втората по значение валута в света. То запази своята стабилност дори в най-тежките моменти от финансовата криза и кризите с държавния дълг. В същото време световният ред се е превърнал в многополюсна система, в която набират скорост нови икономически сили, институции и технологии, а съществуващото разпределение на силите се променя. Това обуславя потребността от укрепване на европейския икономически и паричен суверенитет.

През последните месеци Комисията проведе активни консултации с пазарните участници както от публичния, така и от частния сектор²⁹. Съществува широка подкрепа за това да бъде намалена зависимостта от една-единствена доминираща в световен мащаб валута. Освен това еврото се откроява като единствения силен кандидат, който притежава всички необходими характеристики на световна валута, която пазарните участници вече използват като алтернатива на щатския долар. На последно място, вече е общопризнато, че чрез еврото ЕС може да засили своя икономически суверенитет, да затвърди ролята си на световната сцена в подкрепа на бизнеса и потребителите в ЕС и да допринесе за международната финансова стабилност. В този контекст завършването на банковия съюз и съюза на капиталовите пазари е от съществено значение, за да се засилят устойчивостта и стабилността на еврото, да се насърчи дълбочината и ликвидността на пазарите на дългови и капиталови инструменти и да се насърчи по-нататъшната интеграция на финансовите пазари. Комисията, заедно с Европейската централна банка, ще продължи да работи съвместно с държавите членки, пазарните участници и другите заинтересовани страни върху действията, необходими за постигането на по-голяма роля на еврото, и призовава Европейския парламент, Съвета и всички заинтересовани страни да подкрепят тези усилия. За в бъдеще се предлага редовно да се извършва преглед на напредъка на политическо равнище.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

С настоящото съобщение Комисията призовава Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка и всички други заинтересовани страни

²⁷ Директива (ЕС) 2018/843 за предотвратяването използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

²⁸ COM(2018) 796. Съобщение на Комисията „Към по-силна международна роля на еврото“

²⁹ COM(2019) 600. Работен документ на службите на Комисията – „Укрепване на международната роля на еврото. Резултати от консултациите.“

да продължат неотклонно усилията си за завършване на изграждането на икономическия и паричен съюз.

Във връзка със срещата на върха на държавите от еврозоната, която ще се проведе на 21 юни 2019 г., Комисията приканва лидерите на ЕС:

- **Да постигнат споразумение по основните характеристики на бюджетния инструмент за конвергенция и конкурентоспособност, за да се улесни бързото му приемане от Европейския парламент и Съвета. Да постигнат споразумение за размера на инструмента в контекста на многогодишната финансова рамка.**
- **Да финализират измененията на Договора за създаване на Европейски механизъм за стабилност, за да се улесни бързото му ратифициране от държавите членки от еврозоната, включително създаване на функциониращ и ефективен общ предпазен механизъм, осигуряване на ликвидността при реструктуриране, както и активни и ефективни предпазни инструменти. Да запазят ясното разделение на отговорностите между участниците, както и възможността за адаптиране на единната нормативна уредба на ЕС за банките в съответствие с общостния метод. С течение на времето да включат Европейския механизъм за стабилност в правото на ЕС.**
- **Да подновят усилията си за завършване на банковия съюз, като започнат политическите преговори по европейската схема за застраховане на депозитите.**
- **Да ускорят напредъка по изграждането на съюза на капиталовите пазари и да активизират усилията за укрепване на международната роля на еврото.**

Ще бъдат необходими допълнителни решителни колективни усилия, за да се постигне напредък по задълбочаването на икономическия и паричен съюз, а банковият съюз и на съюзът на капиталовите пазари да бъдат завършени най-късно до 2025 г.